

В. С. Мервин

ИЗ НАШИХ СКРОВИТОСТИ

Толико је речи за тугу
а за радост тек понека
можда ниједна
која може да пренесе
шум оног скровитог врела
што навире пре речи
мада бисмо волели да
кад тај звук у нама надође
некоме прозборимо о томе
ако би застао да почује
да причамо о ономе
што је неизрециво
туга нас може
радосне преплавити
а радост изненадити
сред велике туге
обе нас познају
још од пре но што доспесмо ту
али уколико им се обратимо
само туга застане
да нас саслуша
радост се изгуби
тек да би нас сачекала тамо
где јој се можда најмање надамо

КАРТОГРАФ

Вермеров географ и даље гледа
кроз прозор у један свет који
само он види а у соби око њега
светлост се није макла док су се столећа
смењивала у тишини иза својих облака
мимо лишћа годишњих доба бројева
он их кроз тај прозор није видео
свет који види је тамо док ми видимо њега
како гледа светлост у прозору

ШОЉА

Ево још једном порцеланског света
далеког а присног попут овог јутра
земље која не зна шта садржи
с језиком који се никад није говорио
и белим небом што заборавило је звук
непомичног места на ком неко гледа у даљину
с моста на води што не протиче
а иза њега неко ко је на раме упртио
врећу плаву као што му је и коса
застаје у ходу како је одувек
чинио и чиниће до краја живота
неко други из празне куће извирује
у свет постојане извесности
који за нас не зна нити нас заборавља

ЦРНЕ ТРЕШЊЕ

У позном мају док светлост се дужи
у сусрет лету млади штиглићи
први пут лепршају кроз дан ка тлу
где затекну се међ опалим латицама
гнездећи своје дневне боје у сене дана
у врту поред старе куће
након хладног пролећа без кише
из празног села не допире ни глас
док стојим и зобљем црне трешње

са отежалих грана понад главе
и говорим себи: Запамти ово

ДИВЉЕ ГУСКЕ

Одувек сам највише за животињама жалио
за животињама које сам видео и онима
за које сам само чуо или их сањао
или гледао у кавезима или како леже уз друм
за заборављеним и оним што дуго се памте
за животињама занавек изгубљеним
људи су имали речи које сви смо знали
чак и ако их нисмо изговарали и мада су
увек биле неподесне кад смо их изговарали
стајале су нам на располагању кад дошло би време
код животиња одувек беше тек
присуство све док је присутна а потом
наједном само одсуство и ниједне речи за то
у свеколикој записаној мудрости Кине
где су животиње кад су ишчезле
где су преци који знали су пут
без њих су све мудре речи тек зрнца што
играју на пешчаним динама тамо где су шуме
негда шапутале древним језиком пуним одјека
а животиње познавале стазе међу стаблима
само у старим песмама њихово присуство опстаје
гибони се гласају по горским кланцима
све древне речи продубљују велико одсуство
неизмерност свега што је ишчезло
и даље је тамо кад прогнани песник из давнине
подигне поглед к небу зачувши гакање
дивљих гусака што се горе високо враћају кући

ЛЕТЊЕ НЕБО

Јул лишћа испуњеног сунцем што осипа се међу лептирове
враћам се том јутарњем светлу од дана кад сам дошао на свет
видео сам његово детињство седећи осамљен у тишини крај
високог прозора
нико други то није видео нико други не би то ни препознао
исто то дете сада гледа облаке како се мењају
појаве се изван видокруга и промене док тренутак пролеће кроз њих

РЕКА

Ли По нема више чуна који те
носио десет хиљада лија¹
низводно док те целим путем
пратило гласање гибона са обе обале
ни њих више нема нити шуме из
које су се гласали а нема ни тебе
ишчезао је сваки звук који су чуо
ту је сад још само река
што одувек тече својим током

ИСПИЈАЊЕ ЧАЈА У СИТНЕ САТЕ

Ринфузни зелени чај из Кореје
друга берба с подножја лета
укус даљине и благо шуштања лишћа
старог дрвећа тешко памтљивих имена
што ослушкујем након ноћног пљуска
тај укус је утихнуће издалека
у тренутку кад га сркнем
и настојим да задржим свестан
да ћу га већ следећим удахом заборавити
и ишчезнуће чим зачујем пој петла што ће се
сваког часа разлећи мрачном долином

ГЛАСОВИ ПРЕКО ВОДЕ

Има духова који нам се враћају
кад досегнемо неко друго доба
препознамо их тек кад нас напусте
сетимо их се кад их више не можемо чути
неки од њих долазе из птичјих тела
други пристижу неприметно као заборав
не сећају се претходних живота
а има и далеких гласова што још се надају да ће нас наћи

¹ Ли или кинеска миља, традиционална кинеска мера за дужину, чија је вредност варира од 358 до 645 метара, данас је стандардизована на 500 метара. (*прим. прев.*)

ТЕК САДА

Мислили смо да ћемо се сећати тек места
на које смо се запутили а заборавити све остало
али заправо одласка се сећамо
пут је оно што нас прати
и никог другог сада нема а места
на које се запутисмо ни онда није било
већ тамо оно беше заборављено
па ипак сећамо се реке коју смо прешли
каменог моста и старих стабала где нас је оставила
и мале модровољке понад наших глава
скривеног гнезда у које је доносила
оно што би нашла где одосмо одатле
ништа што видесмо тада није имало имена
а река је за нама и даље текла

ВИЛИЈАМ СТЕНЛИ МЕРВИН (William Stanley Merwin, 1927, Њујорк), амерички песник, аутор више од педесет књига поезије, прозе и превода. Током антиратног покрета шездесетих година прошлог столећа, Мервинов особени стил одликовао се непосредном нарацијом без знакова интерпункције, док се од осамдесетих и деведесетих његово поетичко писмо заснива на утицајима филозофије зена и дубинске екологије. Мервин живи у руралном делу острва Мауи, на Хавајима, и даље активно пише и посвећен је очувању острвске прашуме. Добитник је бројних значајних награда, између осталих, *Пулицерове наградe* за поезију (1971. и 2009), Америчке књижевне награде (2005), Наградe *Танинџ*, једног од највећих признања које додељује Академија америчких песника, као и *Златног венца Струшких вечери поезије* (2010). Конгресна библиотека прогласила је Мервина седамнаестим Поетским лауреатом САД (2010–2011). У збиркама писаним крајем седамдесетих и током осамдесетих, попут *The Compass Flower* (1977), *Opening the Hand* (1983) и *The Rain in the Trees* (1988) приметно је преобликовање ранијих тема на нов начин, развој готово зеновске непосредности. Његове последње песме су изузетно имажистичке, снотике и препуне величања природе. Године 2010, са супругом Полом, основао је Рерзерват „Мервин”, невладину организацију посвећену очувању његове куће и имања од 7 хектара у Хаикуу, на Мауију, које је доживело невероватан преображај, од „пољопривредне пустаре” до „Нојеве барке” за ретке врсте палми, једне од најразноврснијих збирки палми на свету. Његова последња збирка *Garden Time* (*Време врџа*, 2016), из које су и песме у овоме броју *Повеље*, писане су током тегобног процеса губитка вида. Када више није видео довољно да би могао да пише, посветио их је својој жени Поли, која је преминула годину дана касније. То је књига о старењу и живљењу у садашњости.

Године 2017, *Koper kewon pres* објавио је књигу *The Essential W. S. Merwin*, канонски избор његове поезије од прве збирке *A Mask for Janus* (1952) до последње *Garden Time* (2016), као и одабране преводе и мање познате прозне текстове.

С енглеског превео и белешку сачинио АЛЕН БЕШИЋ